

Toetsingskader windenergie Cattenbroek

Gemeente Montfoort

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
a.	Wat is het toetsingskader?	1
b.	Wat kan de gemeente met het toetsingskader doen?	1
c.	Relatie met het gemeentelijk afwegingskader duurzame elektriciteit	2
d.	Relatie met het Woerdense toetsingskader	2
e.	Leeswijzer	2
2.	Overzicht randvoorwaarden en uitgangspunten	3
3.	Waar zijn windturbines mogelijk?	7
a.	Totstandkoming plangebied windenergie	7
b.	Aantal turbines en jaarlijkse opbrengst	8
c.	Netaansluiting	9
d.	Opruimplicht	9
4.	Kaders voor initiatiefnemers	10
a.	Consortium	10
i.	Procedure indiening	10
b.	Lokaal eigendom	11
c.	Vergunningsaanvraag	12
5.	Kaders voor geluid en slagschaduw	14
a.	Beperking hinder door geluid	14
i.	Lden-norm	14
ii.	Tonaal laagfrequent geluid	14
iii.	Maximaal momentaan geluid	15
iv.	Stillere typen turbines	16
b.	Beperking hinderlijke slagschaduw	16
c.	Meewerken aan metingen	17
6.	Kaders voor landschap, ecologie en recreatie	18
a.	Landschappelijke inpassing	18
i.	Posities, hoogte en afstand tot woningen	18
ii.	Ontwerpprincipes opstelling windturbines	19
iii.	Obstakelverlichting	19
iv.	Combinaties met andere thema's	20
b.	Ecologische kwaliteitsverbetering	20
c.	Recreatief medegebruik	21
7.	Kaders voor participatie	22
a.	Lokaal eigendom	25

b.	Financiële participatie	25
i.	Omgevingsfonds	25
ii.	Omwonendenregeling en sociale grondvergoeding	26
c.	Procesparticipatie	26
i.	Participatieplan	26
8.	Uitvoering	28
a.	M.E.R na het toetsingskader	28
b.	MER-(beoordelings)plicht voor omgevingsvergunning	28
c.	Anterieure overeenkomst	28
	Bijlage 1: procedure besluitvorming windenergie	29
	Bijlage 2: Begrippenlijst	30

1 Inleiding

a. Wat is het toetsingskader?

Het Toetsingskader windenergie Cattenbroek (in het vervolg genoemd “Toetsingskader”) bestaat uit randvoorwaarden en uitgangspunten voor de ontwikkeling van windenergie in windzoekgebied Cattenbroek. Het betreft een beoordelingskader voor grondeigenaren, bedrijven en energie coöperaties die het initiatief willen nemen voor de ontwikkeling van windenergie binnen de gemeente. Het kader biedt richting aan het consortium (samenwerkingsverband) voor de ontwikkeling van één windpark en geeft duidelijkheid over de voorwaarden en uitgangspunten waaraan het initiatief moet voldoen.

Het Toetsingskader voor grote windturbines in Cattenbroek bestaat uit:

- Een aantal **Randvoorwaarden** (eisen) waaraan moet worden voldaan om aangemerkt te kunnen worden als initiatief. Het Initiatief dient te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving en aan de voorwaarden ten aanzien van onder meer ruimtelijke kwaliteit, leefbaarheid, geluid, slagschaduw, veiligheid, natuur, landschap en participatie van de omgeving.
- Een aantal **Uitgangspunten** (wensen) voor het bevorderen van een zorgvuldige en transparante ontwikkeling van windenergie, waarbij duurzame energieopwekking in balans wordt gebracht met maatschappelijke meerwaarde, lokaal draagvlak, en een kwalitatieve inpassing in de omgeving.

Belangen (verantwoordelijkheden) van de gemeente met dit Toetsingskader:

- Bijdrage aan de gemeentelijke doelstelling voor het realiseren van lokale opwekcapaciteit van 40 gigawattuur (GWh) per jaar met grootschalige opwek in 2030. Dit is onderdeel van de totale bijdrage van de gemeente Montfoort (86,8 GWh jaar) aan de Regionale Energie Strategie (RES) U16, die totaal 1,8 TWh in 2030 bedraagt;
- Zorgdragen voor een evenwichtige toedeling van functies en activiteiten binnen het zoekgebied Cattenbroek en omgeving, onder invloed van te plaatsen windturbines;
- Concreet betekent dit onder andere:
 - Het beperken van de mogelijke effecten van windturbines op gezondheid van inwoners;
 - Het meewegen van de belangen van omwonenden van het beoogde windpark;
 - Het zorgdragen voor een optimale landschappelijke relatie tussen omgeving en windpark;
 - Het meewegen van andere aspecten en belangen, waaronder lokaal eigendom en ecologie.

Doelen van de gemeente met dit Toetsingskader:

- Duidelijkheid verschaffen aan initiatiefnemers over onze voorwaarden en voorkeuren. Ten aanzien van de ontwikkeling, exploitatie en ontmanteling van te plaatsen windturbines, inclusief participatie en lokaal eigendom;
- Goedkeuring van de gemeenteraad op de kaders om initiatieven goed te keuren en het vergunningentraject te doorlopen als college;
- Heldere communicatie naar omwonenden over de gemeentelijke voorwaarden en voorkeuren voor de ontwikkeling van een windpark in Cattenbroek;
- Lokaal beleidskader voor het beoordelen van de BOPA-vergunningsaanvraag.

b. Wat kan de gemeente met het toetsingskader doen?

Met het Toetsingskader nodigt de gemeente het lokaal consortium uit om voor de technische ruimte (zie figuur 1) één aanvraag buitenplanse omgevingsactiviteit (BOPA) voor een windpark in te dienen (in het vervolg ‘vergunningsaanvraag’ genoemd). Die vergunningsaanvraag dient aan de randvoorwaarden van het Toetsingskader te voldoen. Het resultaat van die besluitvorming wordt door de initiatiefnemers vastgelegd in een omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA). Daarnaast moet toestemming worden verkregen voor de uitvoering van overige activiteiten onder de Omgevingswet.

c. Relatie met het gemeentelijk afwegingskader duurzame elektriciteit

Het beleidskader voor de beoordeling van plannen van initiatieven voor windenergie bestaat uit: dit toetsingskader en het geamendeerd Afwegingskader grootschalige duurzame energie uit 2021 (in het vervolg “Afwegingskader” genoemd). Het Toetsingskader is opgesteld in het verlengde van het Afwegingskader. En is enkel van toepassing op de ontwikkeling van een windpark in de zogenaamde technische ruimte in Cattenbroek (zie figuur 1 *Technische ruimte (groen, bij turbines < 270m tot in het gearceerde deel)* binnen het zoekgebied). Waar beide documenten strijdig zijn, geldt het Toetsingskader.

d. Relatie met het Woerdense toetsingskader

Het toetsingskader van de gemeente Montfoort is gebaseerd op het Woerdense toetsingskader. Dit omdat de polder Cattenbroek in gemeente Montfoort en de polder Reijerscop in gemeente Woerden gezamenlijk één plangebied vormen. De provincie Utrecht heeft aangegeven dat het een plangebied is, waarmee er in het vervolg richting realisatie gewerkt wordt met één ruimtelijke procedure. Hierover is een bestuursovereenkomst getekend tussen de Provincie Utrecht en gemeenten Woerden en Montfoort. Hierin is afgesproken dat het coördinerend bevoegd gezag bij gemeente Woerden komt te liggen en dat gemeente Montfoort zoveel mogelijk de eigen regie houdt. Dat betekent dat besluiten over bijvoorbeeld een omgevingsvergunning door de gemeente Montfoort worden genomen. Dat betekent ook dat gemeente Woerden het eerste aanspreekpunt is voor initiatiefnemers.

e. Leeswijzer

De Randvoorwaarden en Uitgangspunten in het Toetsingskader zijn voor de duidelijkheid in verschillende kleuren en in kaders opgenomen. De randvoorwaarden zijn voor de gemeente eisen, waar bij vergunningverlening op getoetst gaat worden. De uitgangspunten zijn wensen, omdat de gemeente dit niet mag of wil eisen. Bij uitgangspunten hebben initiatiefnemers meer ruimte om af te wegen hoe ze met hun totaalplan tot een zo goed mogelijk windpark kunnen komen. In het volgende hoofdstuk staan eerst alle randvoorwaarden en uitgangspunten bij elkaar. De toelichting staat vervolgens per randvoorwaarde of uitgangspunt in de hoofdstukken erna. Daar kan de uitleg in één tekst met de eisen en wensen worden gelezen. Per onderdeel is toegelicht waarom de gemeente waarde hecht aan deze voorwaarden en uitgangspunten en op welke wijze daaraan invulling kan worden gegeven.

2. Overzicht randvoorwaarden en uitgangspunten

In onderstaand overzicht staan achtereenvolgens de **randvoorwaarden** (eisen) en **uitgangspunten** (wensen) aan plannen en initiatiefnemers. In de hoofdstukken hierna staan de toelichtingen bij alle voorwaarden in lopende tekst.

Tabel randvoorwaarden en uitgangspunten

Randvoorwaarden (eisen)
Technische ruimte De windturbines binnen het initiatief dienen gelegen te zijn binnen de technische ruimte voor windenergie en buiten de adviesafstand tot buisleidingen, die gelijk is aan de tiphoogte van de windturbines. De windturbines dienen zo veel mogelijk parallel aan de A12 te worden geplaatst, in lijnopstelling aansluitend aan de meest westelijke gelegen windturbine in Reijerscop.
Aantal turbines De vergunningsaanvraag bevat een kaart met opstellingsmogelijkheden voor twee windturbines binnen de technische ruimte. Er wordt voldaan aan de opwekdoelstelling van 40 GWh per jaar aan opbrengst van energie. Om grip te hebben op de milieueffecten, wordt een project-m.e.r. uitgevoerd voor Cattenbroek en Reijerscop.
Netaansluiting Het projectplan bevat een kaart met een aanduiding van de beoogde aansluiting op een Stedin station voor afzet van de geproduceerde elektriciteit.
Opruimplicht De toestemming voor het gebruik van een windpark wordt voor maximaal 25 jaar verleend, vanaf de start van de bouw. De eigenaren van het windpark zijn verplicht om het windpark en de bijbehorende funderingswerken na maximaal 25 jaar af te breken, te verwijderen en voor hergebruik, of restmateriaal voor recycling, aan te bieden. De details van de sloop worden nader uitgewerkt in een sloopvergunning. Dat kan tot 5 jaar vóór beoogde ontmanteling uitgewerkt worden. Initiatiefnemers van het windpark dienen in verband met het risico van voortijdig faillissement een vorm van garantie af te geven. Een garantie ter waarde van de ontmantelingskosten wordt geborgd via de anterieure overeenkomst.
Consortium Een initiatiefnemer voor windenergie bestaat uit een consortium van: • Eén of meer coöperaties die in staat zijn en aannemelijk kunnen maken dat zij zowel lokaal eigendom als zeggenschap over de energieproductie door inwoners en MKB-bedrijven in de 3 schillen rondom Cattenbroek kunnen realiseren; • Eén of meer ontwikkelaars van windenergie (mogelijk voorzien via een coöperatie); • Alle grondeigenaren, of hun vertegenwoordigers, die zich bereid hebben verklaard de grondposities beschikbaar te stellen die nodig zijn voor het betreffende initiatief. De initiatiefnemer moet handelen naar de meest recente Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land van brancheorganisatie NedZero, voor zover niet in strijd met de overige randvoorwaarden uit dit Toetsingskader. Dit wordt vastgelegd in de anterieure overeenkomst. Daarnaast hebben de initiatiefnemers en grondeigenaren een bindend grondcontract ondertekend voordat de vergunningaanvraag kan worden ingediend.

Randvoorwaarden (vervolg)

Procedure indiening

Uiterlijk bij de vergunningsaanvraag toont een consortium van partijen bij het bevoegd gezag aan dat de onderlinge samenwerking is vastgelegd.

Lokaal eigendom

De gemeente stelt minimaal 50% lokaal eigendom als randvoorwaarden aan eigendomsverhoudingen van het consortium.

Vergunningsaanvraag

De vergunningsaanvraag is één gezamenlijk plan van de initiatiefnemers en bevat tenminste de volgende onderdelen:

- Een bindend grondcontract dat door de initiatiefnemers en grondeigenaren ondertekend is, waarin zij hun intentie bevestigen om aan het initiatief deel te nemen en aangeven dat zij de randvoorwaarden uit het Toetsingskader accepteren en streven naar het voldoen aan de uitgangspunten;
- Een plankaart, inclusief een aanduiding van het te gebruiken netstation;
- Een overzicht met de voorgestelde eigendomsverhoudingen van het consortium;
- Een haalbare businesscase die de gemeente onafhankelijk laat toetsen op realiseerbaarheid;
- Een ruimtelijke onderbouwing waarin wordt aangetoond dat het initiatief voldoet aan de EFTAL;
- De plaatsingsmogelijkheden voor windturbines met uitleg hoe daarmee wordt voldaan aan de gestelde geluids- en slagschaduwnormen;
- Een uitleg over de verwachte meerwaarde van nulmetingen;
- Een aanleg- en beheerplan op hoofdlijnen, met de volgende onderdelen:
 - Landschappelijke inpassing;
 - Ecologische kwaliteitsverbetering;
 - Recreatief medegebruik.
- Een participatieplan op hoofdlijnen.

Geluidsnormen

De geluidsnormen en handhavingsnorm voor maximaal momentaan geluid

- De gemeente Montfoort gaat ervan uit dat de ontwerp rijksnormen voor geluidshinder (45 dBLden en 39 dB Lnight) en tonaal geluid (5 decibel (dB) strafnorm) worden vastgesteld door het Rijk. Mocht de norm voor tonaal geluid uiteindelijk niet worden opgenomen in de definitieve landelijke norm, dan zal de gemeente deze norm alsnog als eis opnemen in de omgevingsvergunning;
- De initiatiefnemer levert akoestisch onderzoek aan op basis waarvan het bevoegd gezag een handhavingsnorm en meetmethodiek bepaalt voor maximaal momentaan geluid, die worden opgenomen in de omgevingsvergunning;
- In de omgevingsvergunning wordt voorgeschreven dat de vergunninghouder, binnen 6 maanden na overdracht van de windturbines, een bronsterktemeting laat uitvoeren conform de meet- en rekenmethode waarmee de windturbines zijn gecertificeerd.
- De initiatiefnemer committeert zich aan het protocol voor het bepalen van het maximale brongeluid van windturbines en het meenemen van dit maximale brongeluid als eis in de realisatie.

Slagschaduwnormen

De gemeente kiest strengere slagschaduwnormen dan het Rijk, namelijk maximaal 1 uur per jaar slagschaduw op ramen in gevels van slagschaduwgevoelige gebouwen.

Obstakelverlichting

De initiatiefnemer dient te zorgen voor het zoveel mogelijk uitschakelen van obstakelverlichting, door middel van naderingsdetectie. Dit in combinatie met de windparken in Papekop, Reijerscop en Rijneburg. Daardoor kan verlichting op de windturbines grotendeels uitblijven. Daarnaast dient de initiatiefnemer te onderzoeken of het mogelijk is om de verlichting vanaf de grond niet zichtbaar te laten zijn.

Meewerken aan metingen

Worden er na realisatie van de windturbines meerdere zwerfstroom of geluid gerelateerde klachten gemeld (te bepalen door het bevoegd gezag), dan is de initiatiefnemer verplicht mee te werken aan onderzoek naar de actuele situatie ter plaatse. Mogelijk moeten de windturbines hiervoor maximaal enkele dagen worden stilgezet. Is aangetoond dat de klachten veroorzaakt worden door de

windturbines, dan is de initiatiefnemer verplicht om mee te werken aan beperkende maatregelen. Bij geluidsklachten geldt de laatste verplichting alleen als de in de vergunning vastgelegde geluidsnormen worden overschreden.

Posities, hoogte en afstand tot woningen

De initiatiefnemer toont aan dat de voorgestelde opstelling zo ver mogelijk is geplaatst van omliggende woningen, met inachtneming van andere factoren die impact hebben op de plaatsing van windturbines, zoals veiligheid, geluid, ecologie en landschap. Mogelijk opstellingsvarianten dienen rekening te houden met minimaal 600 meter afstand tot woningen en andere geluidsgevoelige objecten.

Procesparticipatie

De aanvrager stelt een participatieplan op. In het participatieplan wordt in ieder geval ingegaan op de volgende punten:

- Welke personen/instanties/belanghebbenden zijn betrokken bij het participatieproces? Indien het participatieproces uit meerdere stappen/fases heeft bestaan, moet dit per stap/fase worden aangegeven;
- Op welke wijze is het participatieproces uitgevoerd? Welke processtappen zijn daarbij genomen? En voor welke vorm(en) van participatie heeft de aanvrager gekozen?
- Wat is de opbrengst van het participatieproces geweest? Welke opmerkingen, aanvullingen en verbeteringen zijn kenbaar gemaakt? De aanvrager dient zo veel mogelijk belangen en argumenten voor en tegen in beeld te brengen. Hierbij dient de initiatiefnemer aan te geven in welke mate er onder bovengenoemde betrokkenen al dan niet steun of draagvlak voor de plannen is.

De aanvrager geeft aan welke opmerkingen er zijn gemaakt die niet geleid hebben tot aanpassingen.

Uitgangspunten (wensen)

Opstelling en hoogte

- Windturbines in Cattenbroek zijn van hetzelfde type en hebben een gelijke tiphoogte, binnen een bandbreedte van 215 tot 270 meter. Voor een goede landschappelijke inpassing voegt de hoogte van het windpark in Cattenbroek zich daarmee naar dat van windpark Reijerscop en Rijnenburg in de gemeenten Woerden en Utrecht, als dat eerder onherroepelijk vergund is en de windturbines daarvoor aanbesteed zijn;
- Voor de positie van de windturbines moet een afweging te worden gemaakt tussen 'zo dicht mogelijk' bij de snelweg om de rest van de polder open te houden; 'zo ver mogelijk van de Cattenbroekerplas'; en de invloed van de opstelling in de landschappelijke beleving. Voor de gemeente Montfoort is het belangrijk dat er rekening wordt gehouden met de afstand en geluidsbelasting op geluidsgevoelige gebouwen (zoals woningen). Hierbij is er geen onderscheid tussen de woningen in de kern van Linschoten of in de wijk Waterrijk in Woerden. Overal moet worden voldaan aan de geluidsnormen. Landschappelijk is het uitgangspunt dat de windturbines zo veel mogelijk gekoppeld worden aan de infrastructuur van de A12, waarbij de lijn van Reijerscop zo veel als mogelijk willen voortzetten. Omdat de A12 ter hoogte van Cattenbroek een bocht maakt vraagt dit extra aandacht.

Ontwerpprincipes

- De windturbines staan in een lijn binnen het zoekgebied Cattenbroek, die geknikt kan zijn in aansluiting op Reijerscop;
- De windturbines in Cattenbroek vormen met de meest westelijke windturbine van Reijerscop samen één lijn;
- De opstelling van het windpark sluit zo veel mogelijk aan bij bestaande landschappelijke structuren. Hierbij is het van belang om rekening te houden met de verschillende niveaus waarop windturbines impact hebben:
 - Ten eerste de inpassing bij de verschillende grote lijnen in het landschap: snelweg, en cope-structuur.
 - Op een lager schaalniveau de inpassing van de toevoerwegen en bijbehorende voorzieningen in het nabije landschap.
- Voor het archeologisch onderzoek wordt aangesloten bij de archeologische waarden zoals opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied 2012 geconsolideerd'.

Bij of voor de ruimtelijke procedure dient de landschapsontwikkeling in Cattenbroek nader geconcretiseerd te worden, in samenspraak met omwonenden en belanghebbende organisaties.

Combinatie met andere thema's

De initiatiefnemer geeft in de vergunningsaanvraag aan hoe meerwaarde kan worden gecreëerd op minstens één van de volgende thema's:

- Recreatie;
- Natuurontwikkeling;
- Waterbeheer;
- Bodemdaling;
- Landschapsversterking.

Ecologische kwaliteitsverbetering

- De vergunningsaanvraag bevat een aanleg- en beheerplan voor ecologische kwaliteitsverbetering. Hierin is opgenomen:
 - Beschikbare geborgde budgetten;
 - Een planning;
 - Monitoring;
 - Verdeling van verantwoordelijkheden.

Recreatief medegebruik

- Permanente routes voor de bereikbaarheid van windturbines worden in overleg met de gemeente (deels) openbaar toegankelijk als recreatieve routes;
- Paden en wegen hebben een recreatieve of agrarische uitstraling en zijn passend bij het verkavelingspatroon van de polder.

Lokaal eigendom

- Initiatiefnemers spannen zich in voor een percentage lokaal eigendom van substantieel meer dan 50%, met een streven van 100% en brengen daarover verslag uit aan het bevoegd gezag;
- Het consortium toont aan te streven naar maximaal 10% eigendom van partijen die buiten de gedefinieerde schillen gevestigd zijn en geen grondeigendom binnen de technische ruimte hebben.

Omgevingsfonds

Initiatiefnemers beschrijven in het participatieplan op hoofdlijnen hoeveel budget ze beschikbaar stellen voor het omgevingsfonds en op welk moment dit budget beschikbaar komt. Ook wordt een voorstel gedaan voor de organisatievorm voor de besluitvorming over inzet van het omgevingsfonds. Dit wordt getoetst bij de besluitvorming over de onderzoeksopzet voor de project-m.e.r..

Omwonendenregeling en sociale grondvergoeding

- De initiatiefnemer doet in het participatieplan een voorstel voor een omwonendenregeling en hoe deze regeling in te vullen met gelden voor directe burens van de windturbines;
- De initiatiefnemer doet in het (concept-)financieel participatieplan een voorstel voor een sociale grondvergoeding voor grondeigenaren en pachters in de technische ruimte.

3. Waar zijn windturbines mogelijk?

a. Totstandkoming plangebied windenergie

Voor het plaatsen van windturbines in Cattenbroek is een zoekgebied en daarbinnen een technische ruimte bepaald. De provincie heeft in januari 2024 de meest kansrijke gebieden voor windenergie vastgesteld. Het zoekgebied maakt onderdeel uit van deze provinciale afweging tussen verschillende mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen. Daarmee is op strategisch niveau beoordeeld dat het gebied vanuit landschappelijk en ruimtelijk oogpunt geschikt kan zijn voor de ontwikkeling van windenergie.

Aan de noord- en oostzijde van het zoekgebied ligt een hoofdgasleiding. Deze leiding vormt een belangrijke ruimtelijke randvoorwaarde voor de landschappelijke inpassing van de windturbines. Tussen de hoofdgasleiding en de dichtstbijzijnde windturbine moet een minimale afstand worden aangehouden die gelijk is aan de maximale tiphoogte van de turbine. Deze veiligheidsafstand beperkt de beschikbare ruimte voor de positionering van windturbines, afhankelijk van de tiphoogte van de windturbine,

Daarnaast dienen de windturbines in Cattenbroek in een lijnopstelling te worden geplaatst, zo veel mogelijke parallel aan de A12, aansluitend op de meest westelijk gelegen windturbine in het zoekgebied Reijerscop. Door deze opstelling ontstaat een rustig en herkenbaar landschappelijk beeld en wordt versnippering van het open landschap voorkomen. Dit is conform de eerder aangegeven voorkeur vanuit het Montfoortse college en de provincie Utrecht.

Randvoorwaarden:

De windturbines binnen het initiatief dienen gelegen te zijn binnen de technische ruimte voor windenergie en buiten de adviesafstand tot buisleidingen, die gelijk is aan de tiphoogte van de windturbines.

De windturbines dienen zo veel mogelijk parallel aan de A12 te worden geplaatst, in lijnopstelling aansluitend aan de meest westelijke gelegen windturbine in Reijerscop.

Figuur 1 Technische ruimte (groen, bij turbines < 270m tot in het gearceerde deel) binnen het zoekgebied

b. Aantal turbines en jaarlijkse opbrengst

Uit de verkennende milieuonderzoeken bleek dat in het zoekgebied plaats is voor maximaal 4 windturbines binnen een brandbreedte in tiphoogte van 215 tot 270 meter. Met het raadsbesluit van 6 oktober 2025 heeft de gemeenteraad besloten dat er ruimte is voor de ontwikkeling van 2 à 3 windturbines.

Met dit toetsingskader wordt het aantal windturbines vastgesteld op 2 windturbines. Hiermee is het mogelijk om te voldoen aan de doelstelling om 40 GWh aan duurzame energie op te wekken om daarmee te voldoen aan de doelstelling van gemeente Montfoort. Door ruimte te bieden voor 2 windturbines is het mogelijk om voldoende afstand tot woningen te bewaren, in combinatie met de landschappelijke inpassing zodat er zo veel als mogelijk één lijn ontstaat in combinatie met de windturbines in Reijerscop.

Randvoorwaarden:

- De vergunningsaanvraag bevat een kaart met opstellingsmogelijkheden voor twee windturbines binnen de technische ruimte.
- Er wordt voldaan aan de opwekdoelstelling van 40 GWh per jaar aan opbrengst van energie.
- Om grip te hebben op de milieueffecten, wordt een project-m.e.r. uitgevoerd voor Cattenbroek en Reijerscop gezamenlijk.

c. Netaansluiting

De gemeente heeft gesprekken gevoerd met Stedin over de mogelijkheden om het windpark in Cattenbroek aan te sluiten. Daar zijn verschillende mogelijkheden, met voor- en nadelen. De mogelijke opties die onderzocht worden zijn aansluiten op station Oude Rijn, Lage Weide of een nieuw te bouwen station in het zoekgebied Linschoten/Woerden. Van de laatste optie moet de locatie nog bepaald worden. Een keuze voor de aansluiting heeft ook te maken met het moment dat een aansluiting mogelijk is. Daar wordt op dit moment onderzoek naar gedaan. De gemeente Montfoort heeft de voorkeur dat aansluiting op een station plaatsvindt wat lokaal ruimte creëert voor ondernemers en wat lokale ontwikkelkansen biedt.

Randvoorwaarden:

Het projectplan bevat een kaart met een aanduiding van de beoogde aansluiting op een Stedin station voor afzet van de geproduceerde elektriciteit.

d. Opruimplicht

In de omgevingsvergunning voor de windturbines wordt vastgelegd dat het gebruik van de bouwwerken is toegestaan voor een periode van 25 jaar. Gerekend vanaf de start van de bouwactiviteiten. Na beëindiging van deze termijn geldt een opruimplicht. De volgende voorwaarden worden gesteld aan de verwijdering van de windturbines:

Randvoorwaarden:

De toestemming voor het gebruik van een windpark wordt voor maximaal 25 jaar verleend, vanaf de start van de bouw. De eigenaren van het windpark zijn verplicht om het windpark en de bijbehorende funderingswerken na maximaal 25 jaar af te breken, te verwijderen en voor hergebruik, of restmateriaal voor recycling, aan te bieden. De details van de sloop worden nader uitgewerkt in een sloopvergunning. Dat kan tot 5 jaar vóór beoogde ontmanteling uitgewerkt worden.

Initiatiefnemers van het windpark dienen in verband met het risico van voortijdig faillissement een vorm van garantie af te geven. Een garantie ter waarde van de ontmantelingskosten wordt geborgd via de anterieure overeenkomst.

4. Kaders voor initiatiefnemers

a. Consortium

De gemeente hecht veel waarde aan betrokkenheid van inwoners en bedrijven uit het windzoekgebied bij de ontwikkeling en exploitatie van een windpark in Cattenbroek. De gemeente verleent alleen medewerking aan de besluitvorming over een initiatief voor een windpark, als alle eigenaren van de voor het initiatief benodigde grondposities deel uitmaken van een consortium waarin grondeigenaren, energiecoöperatie(s) en ontwikkelende partijen zich aantoonbaar hebben verenigd middels een bindend grondcontract.

Voor de ontwikkeling van de windturbines in Cattenbroek heeft zich een consortium aangemeld als initiatiefnemer. Op 23 juni heeft college van de gemeente Montfoort ingestemd met de verdere uitwerking van dit initiatief. Met deze instemming kan het consortium de planvorming voortzetten, waaronder het uitvoeren van de benodigde onderzoeken, het verder uitwerken van het ontwerp en het doorlopen van de benodigde procedures.

Voor vergunningverlening wordt een anterieure overeenkomst getekend om privaatrechtelijke afspraken met de initiatiefnemers te borgen.

Randvoorwaarden:

Een initiatiefnemer voor windenergie bestaat uit een consortium van:

- Eén of meer coöperaties die in staat zijn en aannemelijk kunnen maken dat zij zowel lokaal eigendom als zeggenschap over de energieproductie door inwoners en MKB-bedrijven in de 3 schillen rondom Cattenbroek kunnen realiseren;
- Eén of meer ontwikkelaars van windenergie (mogelijk voorzien via een coöperatie);
- Alle grondeigenaren, of hun vertegenwoordigers, die zich bereid hebben verklaard de grondposities beschikbaar te stellen die nodig zijn voor het betreffende initiatief.

De initiatiefnemer moet handelen naar de meest recente Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land van brancheorganisatie NedZero, voor zover niet in strijd met de overige randvoorwaarden uit dit Toetsingskader. Dit wordt vastgelegd in de anterieure overeenkomst. Daarnaast hebben de initiatiefnemers en grondeigenaren een bindend grondcontract ondertekend voordat de vergunningaanvraag kan worden ingediend.

i. Procedure indiening

Het kan gebeuren dat, op een door het bevoegd gezag nader te bepalen moment, het consortium niet meer dan 50% lokaal eigendom aannemelijk kan maken. Dan kan het college zich genoodzaakt zien om een maatschappelijke tender te organiseren. Met deze maatschappelijke tender wordt het schaars recht om een maximum aan stroom op te wekken toegekend aan de partij met een grondpositie en een projectplan dat, in vergelijking met overige inschrijvingen, het beste scoort tijdens de maatschappelijke tenderprocedure. Daarbij speelt het percentage lokaal eigendom nog een grote rol. De randvoorwaarden en uitgangspunten uit het Toetsingskader worden in dat geval verwerkt tot een selectieleidraad. Waarin een set aan selectiecriteria is opgenomen met bijbehorende wegingsfactoren.

Randvoorwaarden:

Uiterlijk bij de vergunningsaanvraag toont een consortium van partijen bij het bevoegd gezag aan dat de onderlinge samenwerking is vastgelegd.

b. Lokaal eigendom

Gemeente Montfoort streeft naar de ontwikkeling van windenergie waarbij het economische en juridisch eigendom geheel of gedeeltelijk in eigendom is van partijen in de lokale omgeving van het windproject, want:

- Dat verhoogt de betrokkenheid van de omgeving bij het windproject;
- Zorgt ervoor dat de omgeving zeggenschap heeft bij de ontwikkeling van het windpark en;
- Maakt het mogelijk dat de omgeving kan meeprofiteren van de opbrengsten uit het windpark.

Lokaal eigendom heeft betrekking op alle fasen van de ontwikkeling, exploitatie van het project en op de gehele businesscase van het windpark. Daarmee heeft de lokale partij zeggenschap bij alle aspecten van de onderneming, zoals bij het afsluiten van de Power Purchase Agreement (PPA).

De gemeente ziet graag het lokaal eigendom vormgegeven door een lokale partij die is georganiseerd volgens coöperatieve principes. Een coöperatie dient bij lokaal eigendom onafhankelijk te zijn van commerciële ontwikkelaars en minstens te voldoen aan 3 coöperatieve principes. Zoals omschreven door de Europese Commissie:

- Open en vrijwillig lidmaatschap;
- Democratische controle mogelijk door alle leden (één lid één stem);
- Economische participatie door de leden.

Omdat een energiecoöperatie meestal geen grondcontract heeft met grondeigenaren is beleid nodig om een energiecoöperatie deel te laten nemen aan het consortium. Voor de ontwikkeling van windenergie moet daarom, bij de vorming van het consortium, minimaal 50% lokaal eigendom worden gegarandeerd in de waarde van de projectBV. Dat weerspiegelt de positie van grondeigenaren en lokale partijen bij de ontwikkeling van het windproject. De gemeente streeft naar maximalisatie van lokaal eigendom, waarbij de ontwikkeling grotendeels door lokale partijen wordt gedragen.

Om lokaal eigendom zeker te stellen moet al bij de vorming van het consortium worden aangetoond op welke wijze aan de voorwaarde voor lokaal eigendom wordt voldaan. Alle inwoners en bedrijven van gemeente Montfoort en aangrenzende gemeenten komen in aanmerking voor de invulling van lokaal eigendom, al dan niet in de vorm van een energiecoöperatie. Behalve in de buitenste schil, waarbij alleen energiecoöperaties kunnen deelnemen.

De gemeente verwacht naast de invulling van lokaal eigendom dat enkele vormen van financiële participatie worden aangeboden aan de omgeving. Voor welke stakeholders een bepaalde vorm van financiële participatie wel of niet toegankelijk moet zijn wordt toegelicht in hoofdstuk 7. Daarvoor wordt gewerkt met enkele 'schillen' rond het windpark.

Rol energiecoöperatie of energiegemeenschap

In de Energiewet wordt het begrip 'energiegemeenschap' geïntroduceerd. Daarmee wordt erkend dat groepen burgers gezamenlijk (eventueel samen met bedrijven en overheden) een eigen rol kunnen spelen in het energielandschap, en wordt deze rol nader ingevuld. Zie het begrippenkader in bijlage 2 voor een definitie van een energiegemeenschap. Een energiecoöperatie is een vorm van energiegemeenschap. Deze wordt vanuit de gemeente Montfoort gezien als een partij die bij uitstek een rol kan spelen om lokale betrokkenheid en een hoger aandeel lokaal eigendom te realiseren (zie het Afwegingskader grootschalige duurzame energie 2021). Dit doen zij door inwoners en lokaal gevestigde MKB te verenigen in het mede realiseren van duurzame energieopwekking en het besparen op (fossiele) energiedragers.

Randvoorwaarden:

De gemeente stelt minimaal 50% lokaal eigendom als randvoorwaarden aan eigendomsverhoudingen van het consortium.

c. Vergunningsaanvraag

Er dient één gezamenlijke vergunningsaanvraag te worden ingediend voor de ontwikkeling van een windpark binnen de technische ruimte. Dit aanvraag moet voldoen aan de randvoorwaarden die op grond van het Toetsingskader worden gesteld. Onderdeel van deze procedure is de uitvoering van een participatieproces en een project-m.e.r., met afweging van een voorkeursopstelling. De onderzoeksopzet voorafgaand aan de project-m.e.r. dient door het college te worden vastgelegd. De omgevingsvergunningsaanvraag die daarop volgt is gebaseerd op de onderzoeksopzet en kan worden ingediend nadat de onderzoeksopzet is goedgekeurd door de gemeente.

Bij deze aanvraag dient een aantal zaken te worden aangeleverd waaronder een gedetailleerde plankaart, inclusief een legenda en toelichting. Op deze kaart worden de beschikbare grondposities en de beoogde locaties voor de windturbines weergegeven. Net als indicatieve locaties voor de windparkbekabeling en de exportkabel, inclusief aansluiting op het elektriciteitsnet. Bij het opstellen van deze kaart wordt rekening gehouden met bestaande leidingen en watergangen.

Verder geeft de vergunningsaanvraag een overzicht van de voorgestelde eigendomsverhoudingen binnen het consortium dat het windpark ontwikkelt. Ook is een inschatting nodig van de mogelijkheid om te voldoen aan de gestelde geluids- en slagschaduwnormen. Daarnaast wordt er een haalbare businesscase opgenomen die onafhankelijk wordt getoetst, een aanleg- en beheerplan op hoofdlijnen opgenomen, waarin aandacht wordt besteed aan landschappelijke inpassing, ecologische kwaliteitsverbetering en recreatief medegebruik van het gebied.

Daarnaast is het van belang dat er een ruimtelijke motivering wordt aangeleverd. Uit deze ruimtelijke motivering moet blijken dat het initiatief voldoet aan de evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL). Binnen deze ruimtelijke motivering kunnen alle aspecten mee worden genomen die bijdragen aan de ETFAL. Denk hierbij aan ecologie, geluidshinder, cultuurhistorische waarden, landschappelijke inpassing et cetera. Ook het project-M.E.R kan worden meegenomen onder de paraplu van de ETFAL. Kortom, de ruimtelijke motivering zal aantonen dat het initiatief ruimtelijk inpasbaar is en dus voldoet aan de evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Tot slot zal er tijdens het vergunningstraject zal ook een anterieure overeenkomst worden opgesteld. Onder andere onderstaande zaken komen in de anterieure overeenkomst bij de vergunningverlening aan de orde:

- Welke beplanting en recreatieve voorzieningen (deels door de initiatiefnemer) worden gerealiseerd;
- De capaciteit van de gewenste aansluiting (uitgedrukt in mega-volt ampère) en;
- Hoe het belang van de netbeheerder wordt geborgd, als de aansluiting en bekabeling via particuliere grond moeten worden aangelegd.

Randvoorwaarden:

De vergunningsaanvraag is één gezamenlijk plan van de initiatiefnemers en bevat tenminste de volgende onderdelen:

- Een bindend grondcontract dat door de initiatiefnemers en grondeigenaren ondertekend is, waarin zij hun intentie bevestigen om aan het initiatief deel te nemen en aangeven dat zij de randvoorwaarden uit het Toetsingskader accepteren en streven naar het voldoen aan de uitgangspunten;
- Een plankaart, inclusief een aanduiding van het te gebruiken netstation;
- Een overzicht met de voorgestelde eigendomsverhoudingen van het consortium;
- Een haalbare businesscase die de gemeente onafhankelijk laat toetsen op realiseerbaarheid;
- Een ruimtelijke onderbouwing waarin wordt aangetoond dat het initiatief voldoet aan de ETFAL;
- De plaatsingsmogelijkheden voor windturbines met uitleg hoe daarmee wordt voldaan aan de gestelde geluids- en slagschaduwnormen;
- Een uitleg over de verwachte meerwaarde van nulmetingen;
- Een aanleg- en beheerplan op hoofdlijnen, met de volgende onderdelen:
 - Landschappelijke inpassing;
 - Ecologische kwaliteitsverbetering;
 - Recreatief medegebruik.
- Een participatieplan op hoofdlijnen.

De wijze waarop bovenstaande onderwerpen wordt uitgewerkt voor de omgevingsvergunningsaanvraag, wordt in de volgende hoofdstukken toegelicht. Meer informatie over BOPA procedure is te lezen via <https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/omgevingsplanactiviteit/buitenplanse-omgevingsplanactiviteit/bopa-hoofdpijnen>.

5. Kaders voor geluid en slagschaduw

a. Beperking hinder door geluid

i. Lden-norm

Voor toetsing van geluid van windturbines ter plaatse (van geluidgevoelige gebouwen) wordt aangesloten bij de systematiek van de Omgevingswet en de landelijke windturbinebepalingen die de staatssecretaris in voorbereiding heeft. De standaardwaarde, zoals opgenomen in het ontwerpbesluit windturbines leefomgeving (en in het WHO-advies), bedraagt 45 dB Lden dat staat voor het jaargemiddelde geluidniveau gedurende de dag, avond- en nachtperioden (den = day-evening-night). De standaardwaarde voor de nachtperiode bedraagt 39 dB Lnight. Als gemeente mogen wij hier geen scherpere normen voor opstellen dan wat landelijk wordt vastgesteld. Deze waarden komen overeen met wat de gemeenteraad in 2021 heeft vastgesteld voor geluid.

ii. Tonaal laagfrequent geluid

Normaal functionerende moderne windturbines produceren een geluid dat omschreven kan worden als breedbandige ruis, die in sterkte varieert in het ritme van de draaiende rotorbladen. Het geluid kan daarom ook wel worden omschreven als amplitudegemoduleerde ruis. Voor dit geluid zijn conventionele dB(A) normen toereikend.

Deze normen zijn niet toereikend op het moment dat sprake is van zogenaamde tonaliteit. Uit recente onderzoeken blijkt dat sommige windturbines, bij verkeerde fabricage of installatie, naast ruis ook een andersoortig geluid produceren, namelijk (brom)tonen. Het zijn deze laagfrequente tonen (20 Hertz (Hz) tot en met 150 Hz) die kunnen leiden tot ernstige hinder in de omgeving van windturbines. Geluid met een tonaal karakter wordt als hinderlijker ervaren dan geluid op hetzelfde volume met een ruisachtig karakter.

Tonaal geluid van windturbines is niet toegestaan. Hiermee is in de normering van geluid van windturbines tot op heden geen rekening gehouden. Indien tonaal geluid wordt aangetoond moeten maatregelen worden getroffen om het tonaal geluid te beëindigen. Een veel toegepaste maatregel is het hanteren van een toeslag op het jaargemiddelde geluidniveau. Waardoor de windturbines geluidmitigatie moeten toepassen, totdat de tonaliteit is weggenomen.

Voor fabrikanten en ontwikkelaars vormt deze extra heffing voor tonale windturbinegeluiden een belangrijke stimulans om, via een goed ontwerp en zorgvuldige uitvoering, tonale geluiden te voorkomen. Het is ook een aanmoediging voor fabrikanten en ontwikkelaars om onderling duidelijke afspraken te maken over verantwoordelijkheden. Mocht er na de realisatie van een windturbine onverhoopt toch tonaal geluid optreden, spelen de financiële gevolgen van de toeslag een belangrijke rol bij het motiveren van technische oplossingen om het tonale geluid te verminderen. Het gebruik van geluidverminderende maatregelen (zogenaamde mitigerende modi) heeft namelijk ook invloed op de opbrengst van een windpark.

De staatssecretaris heeft in het ontwerpbesluit windturbines leefomgeving een toeslag van 5 dB voor tonaal geluid opgenomen, met in de bijbehorende ministeriële regeling een meet- en rekenmethodiek en normgrens voor tonaal laagfrequent geluid. Mocht zo een norm alsnog niet in de definitieve regelgeving worden opgenomen dan zal de gemeente, als bevoegd gezag, zelfstandig een norm voor tonaal geluid met toeslag van 5 dB stellen en motiveren in de omgevingsvergunning.

Randvoorwaarden:

De ontwerp rijksnormen voor geluidshinder (45 dB Lden en 39 dB Lnight) en tonaal geluid (5 dB toeslag) worden aangehouden. Mocht de norm voor tonaal geluid uiteindelijk niet worden overgenomen als definitieve norm, dan zal de gemeente deze norm alsnog als eis opnemen in de omgevingsvergunning.

iii. Maximaal momentaan geluid

Het vaststellen van een extra handhavingsnorm voor het maximale momentane geluidsniveau, in de vorm van L_{Aeq} norm, is mogelijk onder de Omgevingswet. Dit is bijvoorbeeld voorgeschreven bij windpark Rijnenburg in Utrecht. Deze norm kan worden gehanteerd naast de overige wettelijke handhavingsmogelijkheden. Het gaat om een norm voor een korte tijdsperiode waar altijd aan moet worden voldaan, ongeacht windsnelheid of weersomstandigheden. Een $L_{Aeq,t}$ norm is gebaseerd op geluidwaarden die op grond van de kenmerken van de windturbine en het windaanbod op locatie worden verwacht. Het biedt geen (extra) milieubescherming, zolang de eigenschappen van de windturbine overeenkomen met de gegevens van de fabrikant. Een dergelijke norm komt tegemoet aan wensen van betrokkenen dat, naast een jaargemiddelde norm, een norm wordt gesteld voor een korte periode. Welke onder geen enkele omstandigheid mag worden overschreden. Het heet daarom een handhavingsnorm.

Normgrens en afstand waarop aan de norm moet worden voldaan, worden door het bevoegd gezag gesteld op basis van het akoestisch onderzoek dat, als onderdeel van het projectMER, door de initiatiefnemer wordt ingediend bij de omgevingsvergunningsaanvraag. Dit kan gezien worden als een vorm van nulmeting.

Als een windturbine eigenschappen vertoont die vergunninghouder, bevoegd gezag en omgeving niet mochten verwachten, op basis van de gegevens van de fabrikant, dan kunnen geluidniveaus in de praktijk afwijken van de vooraf berekende geluidwaarden. Die waarden zijn namelijk gebaseerd op gegevens van de fabrikant. Om te garanderen dat de windturbines overeenkomen met de gegevens van de fabrikant wordt in de vergunning voorgeschreven dat de vergunninghouder, binnen enkele maanden na de overdracht van de windturbines, een bronsterktemeting laat uitvoeren. Bij voorkeur wordt deze met dezelfde meet- en rekensystematiek uitgevoerd als de systematiek die is toegepast bij certificering van de windturbine.

Randvoorwaarden:

- De initiatiefnemer levert akoestisch onderzoek aan op basis waarvan het bevoegd gezag een handhavingsnorm en meetmethodiek bepaalt voor maximaal momentaan geluid, die worden opgenomen in de omgevingsvergunning;
- In de omgevingsvergunning wordt voorgeschreven dat de vergunninghouder, binnen 6 maanden na overdracht van de windturbines, een bronsterktemeting laat uitvoeren conform de meet- en rekenmethode waarmee de windturbines zijn gecertificeerd.

iv. Stillere typen turbines

Om de geluidshinder bij de bron zo veel als mogelijk aan te pakken wordt er gewerkt met de best beschikbare techniek, uitgedrukt in een maximaal bronvermogen (L_W uitgedrukt in dB). Dit maximale bronvermogen bepaalt de gemeente bij het opstellen van de vergunningsvoorwaarden volgens het volgende protocol:

- De initiatiefnemer overhandigt een lijst aan de gemeente met voor de Nederlandse markt beschikbare windturbines groter dan 4 MW en met een ashoogte hoger dan 125 meter. Deze lijst moet ook informatie over het maximale bronvermogen van deze windturbines bevatten. Het maximale bronvermogen houdt in: zonder gebruik van werkmodus (ofwel het kantelen van de wieken waardoor minder geluid geproduceerd wordt) en de voor geluid meest ongunstige wind.
- Het bronvermogen van de stilste windturbine in deze lijst plus 2 dB geldt in eerste instantie als norm voor een geluidarme windturbine.
- Indien op basis van deze norm minder dan vier windturbineleveranciers in aanmerking komen, dan wordt er telkens 1 dB bij de norm opgeteld, net zolang totdat er minimaal vier leveranciers aan de norm kunnen voldoen.
- De aanbesteding start nadat de gemeente akkoord heeft gegeven op de eis voor het maximale bronvermogen. Dit bronvermogen wordt een eis in de aanbesteding, en geen gunningscriterium.

Nota bene: de 4 MW en 125 meter ashoogte worden alleen gebruikt om een bruikbare waarde voor het maximale brongeluid te bepalen. Deze waarden zijn niet van toepassing op de minimale of maximale omvang van te realiseren windturbines. Bij de selectie van het type windturbine dient te allen tijde de opwekdoelstelling te worden behaald.

Mocht blijken dat het inzetten van stillere typen turbines de realiseerbaarheid onmogelijk maakt kan er beargumenteerd van worden afgeweken. Er dient dan wel eenzelfde bescherming geboden te worden wat betreft geluidshinder, bijvoorbeeld door stilstand voorziening. De bescherming staat hierin centraal.

Randvoorwaarden:

De initiatiefnemer committeert zich aan het protocol voor het bepalen van het maximale brongeluid van windturbines en het meenemen van dit maximale brongeluid als eis in de aanbesteding.

b. Beperking hinderlijke slagschaduw

Door de grote hinderlijkheid van binnenshuis optredende slagschaduw is het beperken van de slagschaduwduur voor de gemeente van groot belang. De gemeente Montfoort vindt het belangrijk om slagschaduwgevoelige gebouwen in de omgeving van een windpark te beschermen tegen slagschaduwhinder. Het gaat in dit geval met name om woningen, en eventuele (voorzien) onderwijsgebouwen, verzorgingstehuizen en kinderdagverblijven. Een windturbine moet al voorzien zijn van een automatische stilstandvoorziening voor slagschaduw. Ook moeten de slagschaduw gevoelige gebouwen binnen 10x de tiphoogte jaarlijks een slagschaduwkalender ontvangen.

De landelijke nieuwe normen lijken 6 uur per jaar slagschaduw op ramen in de gevel aan te houden, waarbij de mogelijkheid is opgenomen dat de gemeente een scherpere norm mag kiezen. Daarom wordt onze lokale norm van 1 uur als randvoorwaarde geformuleerd.

Randvoorwaarde:

De gemeente kiest strengere slagschaduwnormen dan het Rijk, namelijk maximaal 1 uur per jaar slagschaduw op ramen in gevels van slagschaduwgevoelige gebouwen.

c. Meewerken aan metingen

Voor de gemeente Montfoort is het belangrijk dat we gehoor geven aan de zorgen van inwoners. Het doen van metingen bij klachten is daarin een belangrijk onderdeel. Zo kan er een onderbouwd gesprek worden gevoerd over klachten en mogelijke oplossingen.

Randvoorwaarde:

Worden er na realisatie van de windturbines meerdere zwerfstroom of geluid gerelateerde klachten gemeld (te bepalen door het bevoegd gezag), dan is de initiatiefnemer verplicht mee te werken aan onderzoek naar de actuele situatie ter plaatse. Mogelijk moeten de windturbines hiervoor maximaal enkele dagen worden stilgezet. Is aangetoond dat de klachten veroorzaakt worden door de windturbines, dan is de initiatiefnemer verplicht om mee te werken aan beperkende maatregelen. Bij geluidsklachten geldt de laatste verplichting alleen als de in de vergunning vastgelegde geluidsnormen worden overschreden.

6. Kaders voor landschap, ecologie en recreatie

a. Landschappelijke inpassing

i. Posities, hoogte en afstand tot woningen

Het zoekgebied biedt mogelijkheden voor verschillende opstellingen. Om landschappelijke hinder zo klein mogelijk te maken en de gewenste koppeling met windpark Rijnenburg en Reijerscop te benadrukken, worden de volgende randvoorwaarde en uitgangspunten gehanteerd:

Randvoorwaarde:

De initiatiefnemer toont aan dat de voorgestelde opstelling zo ver mogelijk is geplaatst van omliggende woningen, met inachtneming van andere factoren die impact hebben op de plaatsing van windturbines, zoals veiligheid, geluid, ecologie en landschap. Mogelijk opstellingsvarianten dienen rekening te houden met minimaal 600 meter afstand tot woningen en andere geluidsgevoelige objecten.

Uitgangspunten:

- Windturbines in Cattenbroek zijn van hetzelfde type en hebben een gelijke tiphoogte, binnen een bandbreedte van 215 tot 270 meter. Voor een goede landschappelijke inpassing voegt de hoogte van het windpark in Cattenbroek zich daarmee naar dat van windpark Reijerscop en Rijnenburg in de gemeenten Woerden en Utrecht, als dat eerder onherroepelijk vergund is en de windturbines daarvoor aanbesteed zijn;
- Voor de positie van de windturbines moet een afweging te worden gemaakt tussen 'zo dicht mogelijk' bij de snelweg om de rest van de polder open te houden; 'zo ver mogelijk van de Cattenbroekerplas'; en de invloed van de opstelling in de landschappelijke beleving. Voor de gemeente Montfoort is het belangrijk dat er rekening wordt gehouden met de afstand en geluidsbelasting op geluidsgevoelige gebouwen (zoals woningen). Hierbij is er geen onderscheid tussen de woningen in de kern van Linschoten of in de wijk Waterrijk in Woerden. Overal moet worden voldaan aan de geluidsnormen. Landschappelijk is het uitgangspunt dat de windturbines zo veel mogelijk gekoppeld worden aan de infrastructuur van de A12, waarbij de lijn van Reijerscop zo veel als mogelijk willen voortzetten. Omdat de A12 ter hoogte van Cattenbroek een bocht maakt vraagt dit extra aandacht.

Het realiseren van één landschappelijke inpassing is het uitgangspunt. Dat maakt een opstelling haaks op de A12 niet mogelijk. De afstemming met Reijerscop is hierin belangrijk om deze inpassing te realiseren. Mede hierom kiest de gemeente Montfoort voor 2 windturbines in Cattenbroek.

Er is door het Rijk als nieuwe norm voor windturbines een afstandsnorm voorgesteld tussen woningen en windturbines van twee keer de tiphoogte. In dit geval betekent dat een afstand van ongeveer 500 meter. Dat komt overeen met de vuistregel die gemeente Montfoort al had bepaald in het Afwegingskader grootschalige duurzame energie 2021. Die is aangehouden voor het bepalen van de grenzen van de technische ruimte. Hiervan kan op verzoek van afgeweken worden als dit in het participatieproces zo wordt afgesproken. Om deze reden is dit ook als uitgangspunt opgenomen.

ii. Ontwerpprincipes opstelling windturbines

De rij van windturbines wordt zo mogelijk gekoppeld aan autonome lijnen in het landschap. Het is van belang rekening te houden met de verschillende niveaus waarop windturbines impact hebben. Dit wordt in de ruimtelijke onderbouwing toegelicht.

Uitgangspunten:

- De windturbines in Cattenbroek vormen met de meest westelijke windturbine van Reijerscop samen één lijn;
- De opstelling van het windpark sluit zo veel mogelijk aan bij bestaande landschappelijke structuren. Hierbij is het van belang om rekening te houden met de verschillende niveaus waarop windturbines impact hebben:
 - Ten eerste de inpassing bij de verschillende grote lijnen in het landschap: snelweg, cope-structuur en wetingen;
 - Op een lager schaalniveau de inpassing van de toevoerwegen en bijbehorende voorzieningen in het nabije landschap.
- Voor het archeologisch onderzoek wordt aangesloten bij de archeologische waarden zoals opgenomen in het bestemmingsplan 'Buitengebied 2012 geconsolideerd'.
- Bij of voor de ruimtelijke procedure wordt de landschapsontwikkeling in Cattenbroek nader geconcretiseerd, in samenspraak met omwonenden en belanghebbende organisaties.

Omdat deze ontwerpprincipes vanuit de provincie als bevoegd gezag niet als harde eis zijn geformuleerd, worden deze als uitgangspunt opgenomen in dit Toetsingskader.

iii. Obstakelverlichting

Windturbines met een tiphoogte van 150 meter of meer moeten op grond van internationale luchtvaartregels worden voorzien van obstakelverlichting. Flitsende verlichting wordt bij nieuwe windparken niet meer toegepast, omdat vast brandende verlichting zorgt voor minder hinder. In Nederland is het sinds korte tijd ook toegestaan om vast brandende verlichting te vervangen door verlichting op basis van naderingsdetectie voor vliegtuigen. Daarmee kan de verlichting gemiddeld bijna 95% van de tijd uit blijven, waarmee lichthinder wordt voorkomen. Bij naderingsdetectie schakelt de rode verlichting 's nachts alleen in als een vliegtuig of ander luchtvaartuig zich in de detectiezone van de windturbine bevindt.

De keuze hoe flitsende verlichting te vervangen dient altijd voorgelegd te worden aan de Inspectie Leefomgeving en Transport. Om deze reden kan de specifieke techniek van naderingsdetectie niet als harde eis worden gesteld in het Toetsingskader. Het aanvragen ervan bij de inspectie wel.

Ook het beperken van het zicht van de verlichting vanaf de grond dient onderzocht te worden.

Randvoorwaarde:

De initiatiefnemer dient te zorgen voor zoveel mogelijk uitschakelen van obstakelverlichting, door middel van naderingsdetectie. Dit in combinatie met de windparken in Papekop, Reijerscop en Rijneburg. Daardoor kan verlichting op de windturbines grotendeels uitblijven. Op de momenten dat de verlichting aan moet zijn, dient deze zo min mogelijk zichtbaar te zijn vanaf de grond.

iv. Combinaties met andere thema's

In de vergunningsaanvraag van de initiatiefnemers moet een combinatie worden gemaakt met minimaal één ander thema. Zoals recreatie, natuurontwikkeling, waterbeheer, bodemdaling en landschapsversterking (met landbouw is er vanzelfsprekend een combinatie). Hierbij wordt rekening gehouden met de voorstellen gedaan door de inwoners tijdens het gebiedsproces.

Uitgangspunt:

De initiatiefnemer geeft in het projectplan aan hoe meerwaarde kan worden gecreëerd op minstens één van de volgende thema's:

- Recreatie;
- Natuurontwikkeling;
- Waterbeheer;
- Bodemdaling;
- Landschapsversterking.

Ook dit is geformuleerd als uitgangspunt, omdat het aan de initiatiefnemer wordt gelaten om, mede via hun participatieproces, te komen tot een optimale combinatie met andere thema's.

b. Ecologische kwaliteitsverbetering

In de fase van vergunningverlening wordt een aanleg- en beheerplan opgesteld. Hieruit blijkt hoe met de al aanwezige natuurwaarden wordt omgegaan, op welke manier ontwikkeling van natuur wordt gestimuleerd en wat het beoogde natuurdoeltype is. In overleg met het bevoegd gezag wordt gekeken naar de indeling van het landschap. Het plan bevat ook informatie over beschikbare geborgde budgetten, planning, monitoring en verantwoordelijkheden voor de duur waarop de locatie in gebruik is. De gemeente en provincie streven hierin om een kwaliteitsimpuls voor de Groenblauwe dooradering te realiseren. Dit kan een hulpmiddel zijn om de ecologische kwaliteitsverbetering te realiseren. Het plan moet voldoen aan de eisen die de provincie stelt ten behoeve van het afgeven van een ontheffing Wet natuurbescherming.

Omdat het hier om een aanzet tot een aanleg- en beheersplan gaat en bedoeld is als een handreiking, is het geformuleerd als uitgangspunt. In het proces naar een formele vergunningsaanvraag is het gebruikelijk dat de vergunningverlener in overleg treedt met de initiatiefnemer over de inhoud van dergelijke plannen. Dat zal ook hierover gaan.

Uitgangspunten:

- De vergunningsaanvraag bevat een aanleg- en beheerplan voor ecologische kwaliteitsverbetering. Hierin is opgenomen:
 - Beschikbare geborgde budgetten;
 - Een planning;
 - Monitoring;
 - Verdeling van verantwoordelijkheden.

c. Recreatief medegebruik

Cattenbroek heeft naast een agrarische ook een recreatieve functie. De gemeente ziet een kans om toegangswegen te gebruiken als recreatieve routes, zolang dit verenigbaar is met:

- De natuurdoelstellingen van het energielandschap;
- De regels voor openbare veiligheid;
- De privaatrechtelijke wensen van grondeigenaren;
- Een passende uitstraling bij het verkavelingspatroon.

Een wens vanuit de gemeente is om de Cattenbroekerdijk voor fietsers en wandelaars te verbinden met Reijerscop. Een combinatie van een fiets/wandelpad met een onderhoudspad voor een windturbine heeft hierin nadrukkelijk de voorkeur.

Uitgangspunten:

- Permanente routes voor de bereikbaarheid van windturbines worden in overleg met de gemeente (deels) openbaar toegankelijk als recreatieve routes;
- Paden en wegen hebben een recreatieve of agrarische uitstraling en zijn passend bij het verkavelingspatroon van de polder.

Omdat de gemeente dit als kans ziet, maar omwonenden de mogelijkheid wil geven om hier inspraak in te hebben tijdens het participatieproces van de initiatiefnemers, is dit als uitgangspunt geformuleerd.

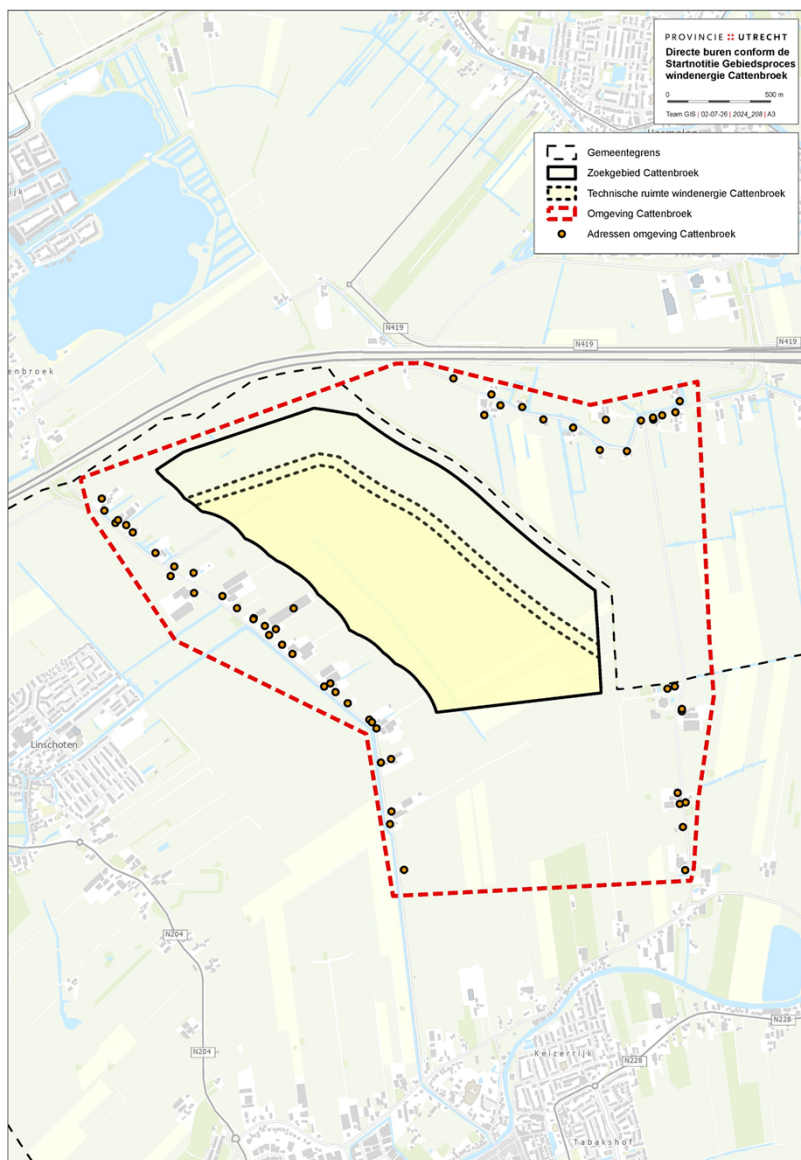
7. Kaders voor participatie

De gemeente Montfoort voorziet een verdeling in schillen rond het windpark om proces en financiële participatie te organiseren. Lokaal eigendom is mogelijk in alle schillen.

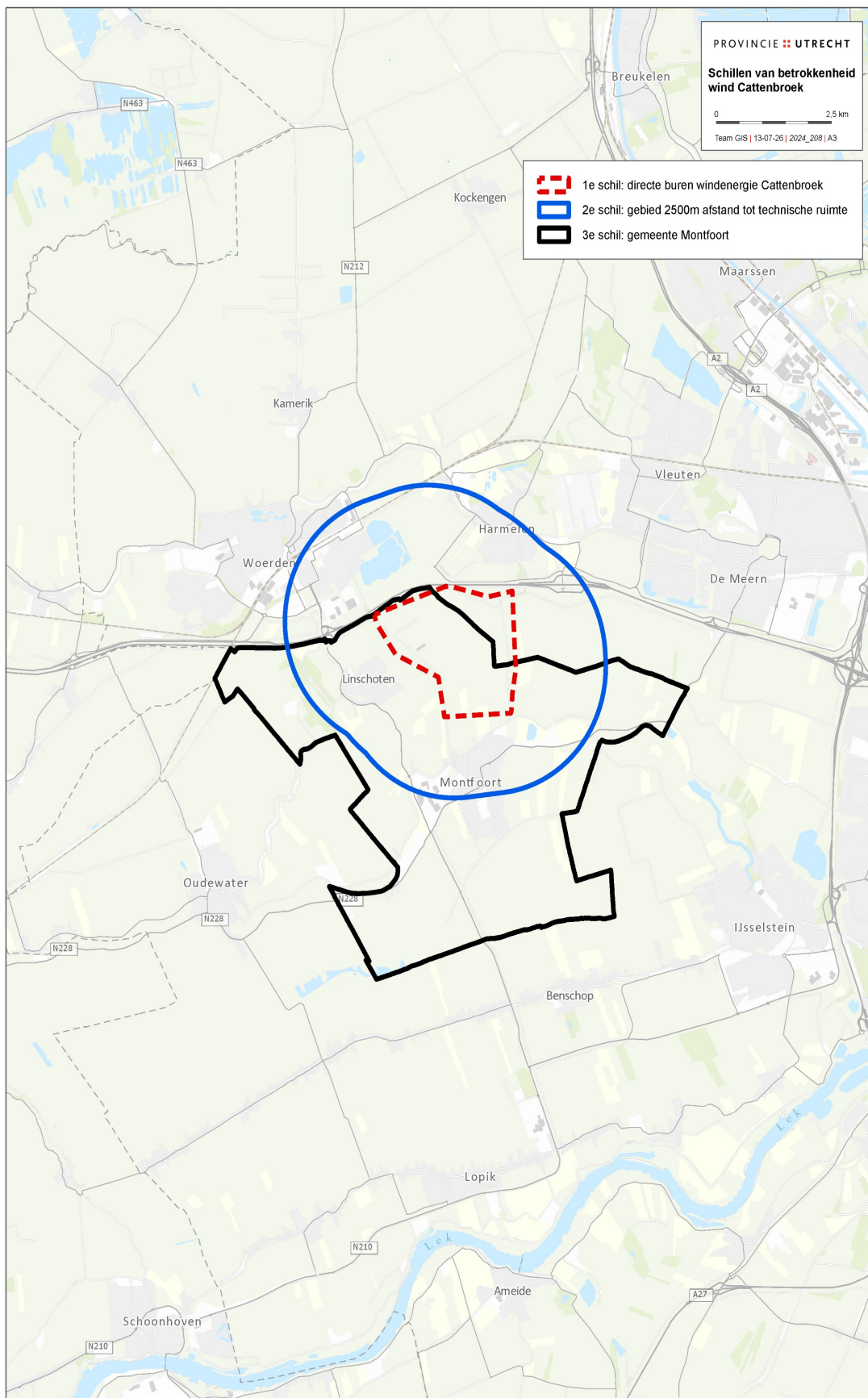
Participatieonderdeel	Directe bureu	2e schil	3e schil	4e schil
Schil	<i>De bewoners aan of binnen de begrenzing A12, Blindeweg en Cattenbroekerdijk.</i>	<i>Inwoners en ondernemers tot maximaal 10x de tiphoogte afstand van de turbines, inclusief rest van de bebouwde kom van gemeente Montfoort*.</i>	<i>Alle inwoners en lokale (MKB-)ondernemingen binnen de gemeente Montfoort, inclusief energiecoöperaties of energiegemeenschappen.</i>	<i>(Leden van) energiecoöperaties of energiegemeenschappen.</i>
Zeggenschap via lokaal eigendom			Ja	
Financiële participatie via aandelen of obligaties	Ja	Ja	Ja	Ja
Geïnformeerd over project	Ja	Ja	Ja	Nader te bepalen
Zeggenschap over omgevingsfonds (bijv. via lokale stichting)	Ja	Ja	Nader te bepalen	Nee
Participatieproces van de initiatiefnemers, leidend tot omgevingsafspraken	Ja	Nader te bepalen	Nee	Nee
Omwonendenregeling	Ja	Nee	Nee	Nee
Gesocialiseerde grondvergoeding	Deels**	Nee	Nee	Nee

* Zie ook figuur 3 Schillen van betrokkenheid. De precieze begrenzing van de 2^e schil is hierbij mede afhankelijk van de slagschaduw door de windturbines, met een minimum van 2500m. Bovendien valt hier de gehele bebouwde kom van Montfoort onder, wat niet goed te verbeelden is in deze kaart.

** Met name voor grondeigenaren en pachters binnen de technische ruimte. In het participatieproces met de directe bureu kan hier eventueel een andere afspraak over worden gemaakt.

Figuur 2 Directe buren zoekgebied windenergie Cattenbroek

Figuur 3 schillen van betrokkenheid windenergie Cattenbroek

a. Lokaal eigendom

De gemeente Montfoort vindt lokaal eigendom erg belangrijk, onder andere voor een hoge betrokkenheid van de inwoners van de gemeente Montfoort en grondeigenaren die lokaal gevestigd zijn. Naast de randvoorwaarde van minimaal 50% lokaal eigendom in waarde van de projectBV, is er ook een uitgangspunt opgenomen om het lokaal eigendom verder te stimuleren. In de vergunningsaanvraag moet worden aangetoond dat zo veel mogelijk van het eigendom in lokale handen komt.

Voor het initiatief geldt dat een participatieplan mede wordt opgesteld door één of meerdere lokale energiecoöperatie(s), met een voorstel voor financiële participatie in samenwerking met een energiecoöperatie.

In het participatieplan wordt de initiatiefnemer gevraagd om in grote lijnen te beschrijven welke rechtspersonen voor lokaal eigendom deel uitmaken van het consortium. Uit de conceptstatuten van deze rechtspersonen in oprichting moet blijken welke personen en organisaties, volgens de gemeentelijke uitgangspunten voor lokaal eigendom, democratisch kunnen deelnemen, met één stem per lidmaatschap. Ook moet duidelijk zijn hoe voorwaarden worden gesteld aan verschillende vormen van deelname. Verder wordt in dit plan toegelicht op welke manier mensen met een beperkt budget kunnen meedelen in de opbrengst van de energieproductie.

In de definitieve versie van het participatieplan wordt beschreven welk percentage lokaal eigendom in de projectBV aantoonbaar of te verwachten is. En in hoeverre dit eigendom werkelijk van binnen de gemeente Montfoort en aangrenzende gemeenten afkomstig is. Daarbij mogen (semi-)overheden bijdragen in de financiering.

Lokaal eigendom sluit aanvullende vormen van financiële participatie niet uit. Door met voorrang in de kleinste bovenstaande schil naar financiële participatie te zoeken, krijgen directe burens als eerste de mogelijkheid om financieel deel te nemen. Als het binnen de eerste schil niet lukt om voldoende geld op te halen, kan ook de tweede bovenstaande schil gevraagd worden om financieel in te stappen. Daarna de 3e bovenstaande schil en vervolgens de 4e schil. Waar aanvullende vormen van financiële participatie buiten de genoemde gemeenten tot mede-eigendom leiden, is het uitgangspunt om dit niet meer dan 10% van het eigendom te laten betreffen.

Uitgangspunten:

- Initiatiefnemers spannen zich in voor een percentage lokaal eigendom van substantieel meer dan 50%, met een streven van 100% en brengen daarover verslag uit aan het bevoegd gezag;
- Het consortium toont aan te streven naar maximaal 10% eigendom van partijen die buiten de gedefinieerde schillen gevestigd zijn en geen grondeigendom binnen de technische ruimte hebben.

Omdat de gemeente niet kan bepalen hoeveel procent lokaal eigendom gehaald kan worden, is dat als uitgangspunt geformuleerd. We benoemen wel minimaal 50% lokaal eigendom, zie hoofdstuk 4 b. Het maximum van 10% eigendom door partijen van buiten de 4 schillen is een wens om het windpark zo veel mogelijk in lokale handen te laten. Ook hier kan de gemeente echter geen harde eis stellen, omdat dit ook van een eventueel lokaal consortium afhangt. Daarom is dit ook als uitgangspunt geformuleerd.

b. Financiële participatie

i. Omgevingsfonds

Het consortium stelt een omgevingsfonds in waar de initiatiefnemers jaarlijks een afdracht doen van minimaal 0,4€/megawattuur (MWh), zoals genoemd in de Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land. De afdracht wordt definitief bepaald als de productie over een heel kalenderjaar is vastgesteld. De hoogte van de afdracht is nader te bepalen in het participatieproces met de omwonenden. Binnen de kring van omwonenden, tot maximaal 2,5 km inclusief heel Montfoort (zie figuur 3). De initiatiefnemer moet omschrijven welke doelen met het omgevingsfonds, in overleg met de omgeving, worden ondersteund. Daarbij wordt aangetoond hoe het bestuur van het fonds wordt vormgegeven en de beslissing voor het jaarlijks steunen van doelen tot stand komt. De besteding van

het omgevingsfonds wordt na een jaar na energielevering in handen gegeven van een stichting, opgericht vanuit de lokale omgeving.

Hiermee geeft de gemeente invulling aan de gemeentelijke wens om de gehele Montfoortse samenleving in brede zin profijt te laten hebben van grootschalige energieopwekking met zon of wind in de gemeente. Een aantal mogelijke bestedingsdoelen worden in de begrippenlijst van dit Toetsingskader genoemd. De criteria voor toewijzing van deze gelden worden later uitgewerkt.

Uitgangspunt:

Initiatiefnemers beschrijven in het participatieplan op hoofdlijnen hoeveel budget ze beschikbaar stellen voor het omgevingsfonds en op welk moment dit budget beschikbaar komt. Ook wordt een voorstel gedaan voor de organisatievorm voor de besluitvorming over inzet van het omgevingsfonds. Dit wordt getoetst bij de besluitvorming over de onderzoeksopzet voor de project-

Landelijk zijn er geen harde eisen gesteld aan het totaal van financiële bijdragen aan de omgeving. Dit is sterk afhankelijk van de lokale situatie en de grootte van het windpark. Om die reden is dit als uitgangspunt geformuleerd.

ii. Omwonendenregeling en sociale grondvergoeding

De initiatiefnemer is verplicht een omwonendenregeling op te zetten voor de directe burens (de omwonenden volgens figuur 2) van de windturbines. De inhoud van de regeling en de hoogte van de tegemoetkoming aan omwonenden wordt besproken in het participatieproces en vastgelegd in zogenoemde omgevingsafspraken.

Aan grondeigenaren binnen de technische ruimte van het zoekgebied, die grond inbrengen voor windturbines, opstelplaatsen, aanvoerwegen en bijgebouwen, wordt een redelijk deel van de totale grondvergoeding toegekend. Deze vergoeding is gekoppeld aan het grondeigendom en staat los van het aandeel in het eigendom van het project. Het principe van sociale grondvergoeding moet door de partijen van het consortium worden erkend en vastgelegd in de omgevingsafspraken. De hoogte van de vergoeding moet uiteindelijk door alle eigenaren van het project gezamenlijk worden bepaald en uiterlijk bij het verkrijgen van financiering worden vastgelegd.

Uitgangspunten:

- De initiatiefnemer doet in het participatieplan een voorstel voor een omwonendenregeling en hoe deze regeling in te vullen met gelden voor de directe burens van de windturbines;
- De initiatiefnemer doet in het projectplan een voorstel voor een sociale grondvergoeding voor grondeigenaren en pachters in de technische ruimte.

Landelijk zijn er geen harde eisen gesteld aan het totaal van financiële bijdragen aan de omgeving. Dit is sterk afhankelijk van de lokale situatie en de grootte van het windpark. Om die reden is dit als uitgangspunt geformuleerd.

c. Procesparticipatie

i. Participatieplan

Het participatieplan wordt onderdeel van de onderzoeksopzet voor de project-m.e.r.. Het definitieve participatieplan wordt in de anterieure overeenkomst opgenomen.

De initiatiefnemer is verplicht om een participatieproces te doorlopen met de directe burens van het zoekgebied. Hierbij worden minimaal twee bewonersbijeenkomsten verwacht, waarbij ook een klankbordgroep van directe burens en grondeigenaren mogelijk wordt gemaakt. Om zo tot omgevingsafspraken te komen. Met overige belanghebbende inwoners en MKB-bedrijven binnen tien keer de tephoohte van beoogde windturbines kan er een minder intensief contact zijn. In overeenstemming met de begrenzing van de belanghebbenden in het gebiedsproces valt onder deze tweede schil de gehele woonkern van gemeente Montfoort.

In het participatieproces wordt verwacht dat de initiatiefnemers de opvattingen en argumentatie uit de omgeving ophalen over relevante onderwerpen. Bijvoorbeeld de optimalisatie van de turbineposities of de regels voor het omgevingsfonds, de omwonendenregeling en eventueel overige vormen van financiële participatie.

Overeenstemming onder de omwonenden kan niet worden verwacht, maar een beargumenteerde conclusie van de initiatiefnemers over de gemaakte keuzes naar aanleiding van de opvattingen en argumentatie wel. De gemeente vraagt het participatieproces af te sluiten met een schriftelijke uitkomst van het participatieproces met de omgeving vanuit de initiatiefnemers. Dit is inclusief omgevingsafspraken die met input van een klankbordgroep van directe burens tot stand zijn gekomen over in ieder geval bovenstaande onderwerpen. Het bevoegd gezag zal bij de vergunningsaanvraag beoordelen of de geleverde participatie-inspanning voldoende is geweest. Daarbij is de beleidsregel over participatievereisten als volgt van toepassing voor windturbines:

Randvoorwaarden:

De aanvrager stelt een participatieplan op. In het participatieplan wordt in ieder geval ingegaan op de volgende punten:

- Welke personen/instanties/belanghebbenden zijn betrokken bij het participatieproces? Indien het participatieproces uit meerdere stappen/fases heeft bestaan, moet dit per stap/fase worden aangegeven;
- Op welke wijze is het participatieproces uitgevoerd? Welke processtappen zijn daarbij genomen? En voor welke vorm(en) van participatie heeft de aanvrager gekozen?
- Wat is de opbrengst van het participatieproces geweest? Welke opmerkingen, aanvullingen en verbeteringen zijn kenbaar gemaakt? De aanvrager dient zo veel mogelijk belangen en argumenten voor en tegen in beeld te brengen. Hierbij dient de initiatiefnemer aan te geven in welke mate er onder bovengenoemde betrokkenen al dan niet steun of draagvlak voor de plannen is.
- De aanvrager geeft aan welke afspraken er zijn gemaakt met de omwonenden en welke opmerkingen er zijn gemaakt die niet geleid hebben tot aanpassingen.

8. Uitvoering

a. M.E.R na het toetsingskader

De Omgevingswet kent een algemene omschrijving van plannen waarop de plan-m.e.r.-plicht van toepassing is. Een plan-m.e.r.-plicht treedt op voor plannen en programma's die een kader vormen voor mer-(beoordelings)plichtige activiteiten of op besluitvorming over dergelijke activiteiten vooruitlopen. In artikel 16.37 van de Omgevingswet is opgenomen dat het bevoegd gezag bij de voorbereiding van een plan of programma gebruik kan maken van een ander milieueffectrapport. Voor de milieugerelateerde onderbouwing van de locatie verwijst de gemeente naar de in 2023 afgeronde PlanMER Windenergie Utrecht, opgesteld in opdracht van Gedeputeerde Staten (GS) van provincie Utrecht. Daarin zijn zoekgebieden voor windenergie op provinciaal niveau beoordeeld en daarmee ook op het gehele grondgebied van gemeente Montfoort. Het planMER heeft voldoende detailniveau voor het windzoekgebied.

Mede op basis van de beoordeling in het planMER is windzoekgebied Cattenbroek door GS aangewezen als geschikt gebied voor de ontwikkeling van windenergie, boven andere zoekgebieden. De gemeente wil echter wel dat er een project-m.e.r. wordt opgesteld voor dit windpark, als onderdeel van de project-m.e.r. voor Reijerscop en Cattenbroek. Dat gebeurt vóór de besluitvorming over de omgevingsvergunning.

b. MER-(beoordelings)plicht voor omgevingsvergunning

Bijlage V bij het Omgevingsbesluit bevat een opsomming van projecten en gevallen waarvoor de m.e.r.-beoordelingsplicht geldt. Bij de opsomming van projecten is ook vermeld op welke besluiten deze verplichting van toepassing is. Windparken zijn opgenomen in categorie C2 van bijlage V bij het Omgevingsbesluit. Voor windparken tussen 3 en 19 windturbines geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht. Voor 1 of 2 windturbines is er geen m.e.r.-beoordelingsplicht en ook geen omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten. Voor windenergie op land is de m.e.r.-(beoordelings)plicht gekoppeld aan de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit. Omdat het windpark in Cattenbroek wordt gezien als één samenhangend geheel met het windpark Reijerscop in Woerden is er sprake van 5-6 windturbines. Daar is het project m.e.r. plichtig voor.

Een m.e.r.-beoordeling is een toets om aan de hand van onderzoek te bepalen of sprake is van aanzienlijke milieueffecten. Die een projectMER en het volgen van een m.e.r.-procedure wettelijk verplicht kan maken. Initiatiefnemers hebben aangegeven een projectMER te maken voor Reijerscop-Cattenbroek.

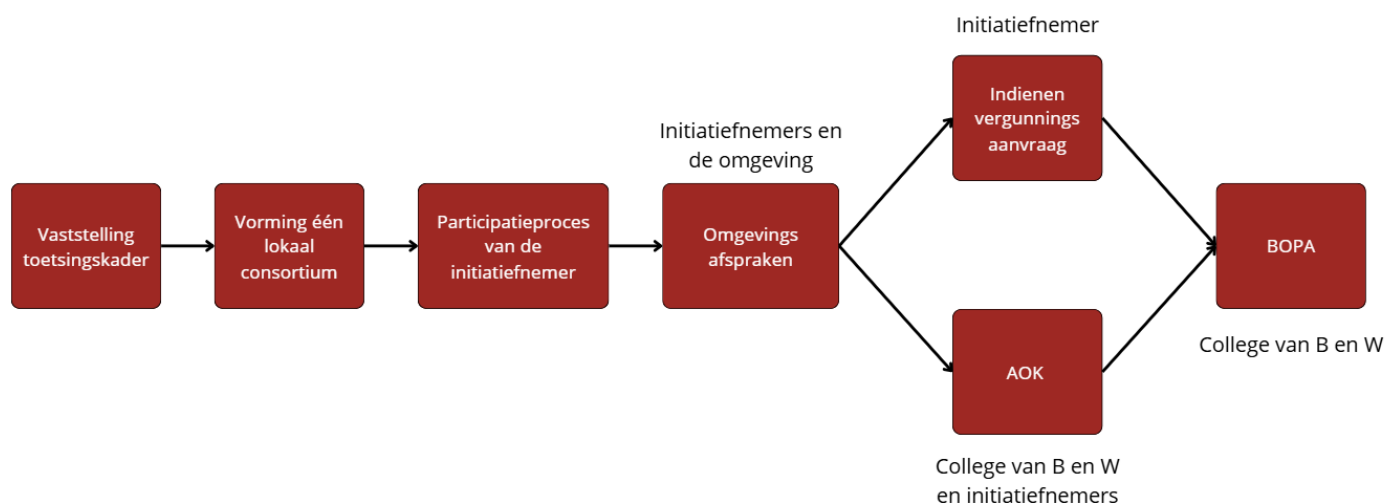
c. Anterieure overeenkomst

Uiterlijk voor publicatie van de ontwerp omgevingsvergunning moet de aanvrager, het consortium, een anterieure overeenkomst tekenen met de gemeente waarin in privaatrechtelijke zin afspraken tussen gemeente en vergunninghouder worden geborgd. In de anterieure overeenkomst worden onder andere afspraken gemaakt over het planschaderisico en de plankosten. Ook worden afspraken over financiële participatie vastgelegd, net als over de ontmanteling en het afvoeren van materialen na afloop van het windpark. Er kan ook een afspraak in staan welke vergunningsprocedure wordt doorlopen. Zie ook bijlage 1 voor de plaats van de anterieure overeenkomst in het schema voor besluitvorming.

Bijlage 1: procedure besluitvorming windenergie

AOK = Anterieure Overeenkomst

BOPA = Omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Bijlage 2: Begrippenlijst

Anterieure overeenkomst: Een privaatrechtelijke overeenkomst die wordt gesloten tussen een initiatiefnemer van het windenergieproject en de gemeente, voordat het omgevingsplan gewijzigd wordt of een omgevingsvergunning voor de activiteit BOPA wordt verleend. In deze overeenkomst worden onder meer afspraken gemaakt over plankosten en planschaderisico's.

Belanghebbende: Diegene die in de omgeving van een (potentieel) windproject woont en/of organisaties die in de omgeving van een (potentieel) windproject een ander rechtstreeks aantoonbaar belang hebben.

BOPA-procedure: Burgers, bedrijven en overheden kunnen toestemming vragen om activiteiten in de fysieke leefomgeving uit te voeren door een omgevingsvergunning aan te vragen. Als de activiteit in strijd is met het omgevingsplan, is er sprake van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA). Voor een omgevingsvergunning voor een BOPA voor windenergie geldt meestal de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure. Daarbij wordt een eerst ontwerpbesluit ter visie gelegd voordat een definitief besluit wordt genomen.

Energiecoöperatie: Een collectief van burgers, bedrijven en/of overheden dat gezamenlijk investeert in en profiteert van duurzame energieprojecten, zoals windparken. Leden van een energiecoöperatie hebben zeggenschap over de besluitvorming binnen het project indien de energiecoöperatie een aandeel heeft in het windpark.

Energiegemeenschap: Een samenwerking waarin meerdere belanghebbenden, zoals burgers, bedrijven en lokale overheden, samenwerken aan het opwekken, verdelen en lokaal gebruiken van duurzame energie. Dit kan op lokaal, regionaal of nationaal niveau plaatsvinden. Een energiecoöperatie is hier een voorbeeld van.

Evenwichtige toedeling van functies aan locaties: Het principe dat bij besluitvorming over nieuwe ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving sprake moet zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties is een leidend principe bij de uitoefening van taken door overheden die zijn gericht op de fysieke leefomgeving.

Financiële participatie: Investeren in en/of voordeel ervaren van de opbrengsten van een initiatief of project.

Gevoelige objecten: Objecten die extra bescherming vereisen in het kader van windenergieprojecten. Betreft woningen, onderwijs- en gezondheidsinstellingen.

Initiatiefnemer: Een partij (of consortium) die het initiatief heeft genomen – al dan niet op uitnodiging van het bevoegd gezag – om een windproject te ontwikkelen. De gemeente Woerden heeft de voorkeur voor een consortium waarbij lokale grondeigenaren, inwoners en omwonenden en bedrijven samenwerken.

Intentieovereenkomst: een document waarin de intentie tot samenwerking tussen het consortium en de gemeente wordt vastgelegd. Bestaat tenminste uit de volgende onderdelen:

- Betrokken gronden;
- Betrokken partijen;
- Rolverdeling initiatiefnemers en gemeente;
- Tijdspad;
- Kosten en financiering;
- Vergunningentraject.

Klankbordgroep: Een groep van belanghebbenden en vertegenwoordigers uit de omgeving die regelmatig bijeenkomt om advies te geven over een windenergieproject. Deze groep wordt vaak ingesteld om zorgen en ideeën vanuit de gemeenschap mee te nemen in de planvorming.

Lokaal eigendom: Het principe dat (een deel van) het windpark eigendom is van lokale bewoners of een organisatie die de omgeving vertegenwoordigt. Dit kan bijdragen aan lokale betrokkenheid, draagvlak, zeggenschap en economische voordelen voor de gemeenschap. In de tekst wordt dit begrip verder uitgewerkt.

M.e.r.-beoordeling: De beoordeling van een aanmelding van initiatiefnemers over hun voorgenomen turbine-opstelling door de gemeente, of er aanzienlijke milieueffecten te verwachten zijn.

Motiveringsplicht: een juridische verplichting voor de initiatiefnemers, waarmee zij de inspanningen die zij verrichten om het lokaal eigendom te maximaliseren onderbouwen en verantwoorden. De motiveringsplicht wordt nader uitgewerkt in een Verordening Lokaal Eigendom.

Omgevingsfonds: Een fonds dat wordt opgezet door de initiatiefnemer om de leefomgeving rondom een windenergieproject te verbeteren of te versterken. Dit fonds kan bijvoorbeeld worden ingezet voor lokale projecten zoals natuurherstel, sociale voorzieningen, of educatieve initiatieven. De Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land van NedZero noemt een richtbedrag van € 0,40 tot 0,50 per megawattuur (MWh).

Omgevingsafspraken: Een overzicht van afspraken die de initiatiefnemer van een windenergieproject heeft gemaakt met input van de lokale gemeenschap. Dit zijn afspraken over zaken die de omgeving aangaan zoals compensatie, participatie, en monitoring van het project. Gemaakte afspraken over financiële participatie worden vastgelegd in het participatieverslag, als sluitstuk van het gebiedsproces tussen initiatiefnemers en omwonenden. Indien nodig worden afspraken over bijvoorbeeld financiële participatie aanvullend vastgelegd in een anterieure overeenkomst tussen vergunningsaanvragers en het bevoegd gezag.

Omgevingsplan: Het omgevingsplan bevat alle regels over de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt binnen haar grondgebied. Per gemeente is er één omgevingsplan.

Omwonende: Diegene die in zijn woon- en leefomgeving een gevolg ondervindt van de komst van het windpark. Wie als omwonenden worden aangemerkt is maatwerk per project. Een specifieke groep is de direct omwonenden, zij die geluid en/of slagschaduw kunnen ervaren.

Omwonendenregeling: Een omwonendenregeling bij windprojecten betreft meestal een geldbedrag dat wordt uitgekeerd aan directe omwonenden, vaak gestaffeld naar verschillende afstanden rondom het windpark. In sommige gevallen is sprake van een lokaal stroomaanbod aan omwonenden.

Participatie: Het betrekken van en op basis van gelijkwaardigheid in overleg gaan met belanghebbenden over de locatiekeuze, ontwikkeling, bouw en exploitatie van een windproject.

Participatieplan: Het plan waarin voor de verschillende projectfasen (locatiekeuze, ontwikkeling, bouw en exploitatie) wordt vastgelegd wie op welke wijze belanghebbend is en op welke wijze deze verschillende partijen worden betrokken bij het project. Dit plan is bedoeld om transparantie en inspraak te waarborgen.

Plangebied: Afgebakend gebied binnen de polder Reijerscop waarin de doelstelling voor windenergie moet worden behaald.

Project-m.e.r.: Het onderzoek van de initiatiefnemer om de milieueffecten van verschillende opstellingen binnen de technische ruimte te kunnen beoordelen.

ProjectMER: De rapportage die uit een project-m.e.r. komt.

Randvoorwaarden: De basisvoorwaarden waar een vergunningsaanvraag aan moet voldoen, zoals technische eisen, milieueisen, en juridische kaders.

Samenwerkingsovereenkomst: Een overeenkomst tussen de verschillende partijen die samen het consortium opmaken.

Sociale grondvergoeding: Een vergoeding die wordt verstrekt aan grondeigenaren binnen het zoekgebied of plangebied voor windenergie in verband met de bouw en het gebruik van windturbines en bijbehorende voorzieningen zoals kraanplaatsen en onderhoudswegen. Deze verdeling is bedoeld om de vergoeding niet alleen te goede te laten komen aan de eigenaren van de gronden waar de turbines op worden geprojecteerd maar aan alle grondeigenaren in het gebied waarbinnen opstellingen met windturbines zijn onderzocht.

Technische ruimte: Het vlak binnen het zoekgebied waar windturbines kunnen worden geplaatst.

Uitgangspunten: De voorwaarden waar een initiatiefnemer naar moet streven in de vergunningsaanvraag.

Vergunningsaanvraag: De vergunningsaanvraag is het proces waarbij een initiatiefnemer officieel toestemming vraagt aan de bevoegde overheid om een windpark te mogen bouwen en exploiteren. Dit verzoek wordt ingediend via een formele aanvraag voor een omgevingsvergunning, waarin alle relevante informatie over het project wordt opgenomen.

Vergunningverlening: Vergunningverlening is het proces waarbij de gemeente toestemming verleent voor de bouw, exploitatie en het beheer van een windpark of andere ruimtelijke ontwikkelingen. De voorschriften waaronder activiteiten mogen worden uitgevoerd worden vastgelegd in een omgevingsvergunning.